

PRIKAZI

Poetika terakote

● **Povodom izložbe skulptura Ljubomira Denkovića**

Novosadska Galerija savremene likovne umetnosti organizovala je retrospektivnu izložbu skulpturalnih oblika Ljubomira Denkovića u Galeriji Matice srpske. Sadržaja i posebnih karakteristika, istorijskoumetničkih Kustos Ljiljana Ivanović je, radeći na izložbi osobenog kim metodama izložila dela vajara. Takav metodološki postupak podrazumeva punu hronologiju nastanka pojedinih dela. Ne dozvoljavajući da se promeni ni jedna druga metodološka alternativa, ona je ostvarila jedan od mogućih muzejskih interpretiranja predmeta umetničkog porekla.

Sadržaj ove izložbe poseduje najmanje dva toka koja su, po prilici, osnovna i čine materiju posebno zanimljivom. Pored samostalnih vajarskih kvaliteta kao karakteristika Denkovićeve skulpture, ova dva toka bi imala dva sadržaja: jedan koji obrazuje skulpture

interesantne od prve zabeležene u literaturi, od Bika, do poslednjih iz 1979. godine, i drugi, namah vidljiv, koji je sačinjen od memorijalne, spomeničke sintetisane forme koja je istovremeno i arhitektura, a najpre je to sinteza oblika poniklih u mašti vajara i arhitekta. Ujedinjeni, postali su poseban sistem likovnih elemenata i ukazuju na put dospevanja do sinteze. U tim oblicima se oseća, čak iako su na izložbi samo fotografije, jasna misao kao namena i istovremeno jedinstvena struktura obrazovana od oblika koji poseduje kondenzovanu simboličku strukturu kao spomenik graditeljstvu. Oblici, valovita linija koja spaja mase sadržaja i teče između celovite kompozicije sačinjene još i umećem arhitekta. Drugi tok je potekao od već pomenutog Bika, grupa kao celina figuralnog karaktera, pojedinačnih aktova, pa do oblika rađanja i plodenja koji sada pokazuju izuzetno poštovanje materijala, terakote, i usaglašavanja njega i sadržaja.

Kada smo pomenuli materijal dužni smo da rekne-mo da je on jedan od bitnih osobina ovih predmeta. Nemamo nameru da parafraziramo teze prezentovane u knjizi Herberta Rida o materijalu koji utvrđuje i sadržaj, ali smo nagnani Denkovićevim vajanim sadržajima da pokušamo da zaključimo da je terakota nekako materijal baš za ove skulpture i za ovakav sadržaj. Miran tok spoljnih zbivanja još je melodiozniji zahvaljujući terakoti i, razume se, uglaćanim, rustičnim i „parcelisanim” površinama te pečene zemlje.

Ta melodioznost oblika, koja se rasprostire po svim površinama, sadejstvuje i u unutrašnjem sadržaju. Samo što je ona izlučeni sadržaj, osobina koja je nastala, u stvari, zbog svih onih zbivanja u unutrašnjosti volumena, mađa na prvi pogled ne deluje tim svojstvima. Dakako, ta pitoresknost Denkovićevih skulptura, monohromnog karaktera, uspostavlja vezu između oblika i sredine kojoj bi trebalo da nastavi život i približi se životu. Ta blaga obojenost je i došla kao znak protumačenog života od osnovnih od najslabijih oblika. Više nego što prvi susret pokazuje. Taj protumačeni život rukom i oblikom, materijalom i maštom vezali bismo za njegove skulpture samostalnog porekla, ali i za kompozicije nastajale učešćem i arhitekata Kiridžića, Subotina i Matovića.

Dorđe JOVIĆ